

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ КОРИСТУВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Мельник Ольга

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат філософських наук,
доцент **Пирог Г.В.**

Цінності людини формуються на основі виховання та самовиховання, і утворюють основу в процесі соціалізації. Ціннісні орієнтації входять до складу конструкції особистості, саме вони впливають на вчинки та відносини з навколишнім світом. До змісту ціннісних орієнтацій входять такі елементи, як мета та спрямованість, саме вони допомагають людині визначити, що має велике значення в житті, а що не суттєве. Д.А.Леонтьєв описував цінності як психологічне явище, в якому віддзеркалюються суспільні відносини, як внутрішній орієнтир дій, як еталони, що спрямовують діяльність.

Гіпотезою нашого дослідження стало припущення про те, що ціннісні орієнтації активних користувачів соціальних мереж характеризуються зниженням перспективи життєвих цілей та рівня задоволення життєвими процесами.

Для дослідження особливостей ціннісних орієнтацій користувачів соціальних мереж були використані методика смисло-життєвих орієнтацій Д.А.Леонтьєва та спеціально розроблений опитувальник для визначення рівня «заглибленості» в соціальні мережі. Дослідження проводилося у березні 2016 року, вибірку становили 23 особи – працюючі мешканці міста Житомир, 12 представників чоловічої та 11 жіночої статі віком від 20 до 25 років.

Проведене дослідження показало:

1. За результатами опитування, переважна кількість досліджуваних відвідують соціальні мережі кожен день, не менш ніж 2-3 години (45%). Найпопулярнішими серед опитуваних є соціальні мережі «Вконтакте» (100%) та «Facebook» (25%). Для більшої половини опитуваних віртуальне спілкування є не дуже важливим (60%). Найбільш комфортними та цікавими формами спілкування досліджувані назвали «В гучній компанії друзів» (50% і 60%) та «Сам на сам за чашкою кави» (40% і 40%). Головною метою використання

соціальних мереж досліджуваними є обмін фото, відео, аудіо записами (50% опитуваних), менш значимим є спілкування (30%).

2. За результатами дослідження смисло–життєвих орієнтацій, для досліджуваних характерними є середні та високі показники, це свідчить про цілеспрямованість, задоволення процесом життя, але наявність сумнівів пов'язаних з результатами минулого, спроможність контролювати теперішнє життя та приймати важливі рішення.

3. Для визначення особливостей ціннісних орієнтацій користувачів соціальних мереж було проведено порівняння показників смисло–життєвих орієнтацій в групах з різною частотою відвідування соціальних мереж (частою та рідкою). У досліджуваних, які рідко користуються соціальними мережами, показники за всіма шкалами значно вищі. Найбільший різниця показників прослідковується за шкалами «Життєві цілі», «Життєвий процес» та «Продуктивність життя», це може свідчити про те, що частота відвідування соціальних мереж має негативний вплив на постановку майбутніх цілей, отримання насолоди від процесу життя, тощо. У критерій Манна-Уїтні для груп з частим та рідким відвідуванням соціальних мереж показав, що за шкалою «Локус контролю – Я» відмінності між групами закономірні.

4. За допомогою коефіцієнту кореляції Пірсона ми визначили, що існує тісний обернений зв'язок між частотою відвідування соціальних мереж та «Життєвими цілями» (для всієї вибірки) і «Життєвими процесами» (у чоловіків).

Отже, за допомогою вище вказаних даних по всіх використаних методах ми можемо судити про те, що часте відвідування соціальних мереж тісно пов'язане зі зниженням рівня задоволення життям та розмитістю постановкою цілей, чим підтверджуємо гіпотезу.

Список використаних джерел

1. Бубнова С.С. принципы и методы изучения ценностных ориентаций личности как системы с нелинейной структурой // Психологическое обозрение. – 1997. – №1.
2. Леонтьев Д.А. Методика изучения ценностных ориентаций. – М.: Смысл, 1992. – 17 с.
3. Леонтьев Д.А. Ценность как междисциплинарное понятие: опыт многомерной реконструкции // Вопросы психологии. – 1996. – № 5. – С.25-26.
4. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. 2-е изд. – М., 1976. – 416 с.
5. Сусська О.О. Інформаційний імунітет: Проблеми психологічного захисту в інформаційному просторі : монографія / О.О.Сусська. – К. : [Б. в.], 2008. – 107 с.